

Barn- och utbildningsförvaltningen

Regeringskansliet
Utbildningsdepartementet
103 33 Stockholm

Svar på remiss SOU 2025:9 - På språklig grund

Sammanfattning

Salems kommun har tagit del av betänkandet SOU 2025:9 – På språklig grund. Utredningen innehåller en omfattande analys och lämnar förslag som syftar till att stärka individers möjligheter till delaktighet och etablering i samhället. Salems kommun ställer sig i huvudsak positiv till utredningens inriktning och många av de föreslagna åtgärderna. Kommunen bedömer dock att vissa delar behöver förtydligas, särskilt vad gäller genomförandet av föreslagna förändringar i skolans styrning och praktik. Nedan redovisas Salems kommuns synpunkter på utredningens överväganden och förslag.

Svenska som andraspråk

Eventuella organisatoriska konsekvenser

Salems kommun vill uppmärksamma att ett införande av flera kursplaner inom ämnet svenska, däribland grundläggande svenska som andraspråk, kan innebära organisatoriska utmaningar för huvudmän och skolor. Det kan exempelvis handla om gruppindelning, lärarbehörighet och schemaläggning och därmed en risk för ekonomiska konsekvenser på olika nivåer i utbildningssystemet. Det är därför av vikt att dessa aspekter beaktas i det fortsatta arbetet med genomförandet av förslagen.

8.1.7 Målgrupperna för svenska som andraspråk ska ändras

Förslag: Ändringar ska införas i 5 kap. 14 § skolförordningen (2011:185) så att det framgår att ämnet svenska som andraspråk ska anordnas för 1. elever som har behov av andraspråksdidaktik på grund av att de befinner sig i andraspråksutveckling i svenska, och 2. elever som har svenska som modersmål, har vistats en längre tid utomlands och har behov av andraspråksdidaktik.

Salems kommun instämmer i förslaget att målgrupperna för ämnet svenska som andraspråk ska ändras. En tydlig reglering av att undervisningen ska anordnas för både elever i andraspråksutveckling i svenska och elever med svenska som modersmål som efter längre vistelse utomlands har behov av andraspråksdidaktik. Förslaget främjar ett likvärdigt och behovsstyrt stöd och tydliggör att det är elevens språkutvecklingsbehov,

snarare än språklig bakgrund i sig, som ska vara styrande för insatser inom ämnet.

8.1.9 Ett kartläggningsmaterial för bedömning av en elevs behov av svenska som andraspråk ska utarbetas

Förslag: Rektorn ska använda ett nationellt kartläggningsmaterial – inför beslutet om undervisning i svenska som andraspråk, – inför beslutet om vilken av kursplanerna inom ämnet svenska som andraspråk som en elev ska följa, – inför beslutet om när en elev ska övergå från kursplanen för grundläggande svenska som andraspråk till kursplanen för svenska som andraspråk, och – inför beslutet om när en elev ska övergå från ämnet svenska som andraspråk till ämnet svenska. En ny bestämmelse med denna innebörd ska införas i 5 kap. 14 a § skolförordningen (2011:185). Statens skolverk ska i 5 kap. 14 a § skolförordningen ges bemyndigande att meddela föreskrifter om det nationella kartläggningsmaterialet och om användningen av detta. Regeringen bör vidare ge Statens skolverk i uppdrag att utforma ett sådant nationellt kartläggningsmaterial.

Salems kommun instämmer i förslaget om att ett nationellt kartläggningsmaterial bör utarbetas och användas inför beslut om undervisning i svenska som andraspråk. Kommunen ser dock att det är viktigt att flera professioner inom skolan, utöver rektor, har god kännedom om materialet och är delaktiga i bedömningen, för att säkerställa en bred och rättvisande kartläggning av elevens behov.

8.1.11 Betyg i ämnena svenska och svenska som andraspråk ska inte samtidigt kunna ingå i en elevs examens- eller studiebevis eller gymnasiebevis avseende anpassad gymnasieskola

Förslag: Ett tillägg ska göras i 16 kap. 27 och 28 §§ skollagen (2010:800) som upplyser om att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen kan meddela föreskrifter om vilket av ämnena svenska och svenska som andraspråk som ska ingå i de godkända betygen i examen för de elever som läst nivåer i båda dessa ämnen. Bestämmelsen i 8 kap. 14 § gymnasieförordningen (2010:2039) ska ändras så att det framgår att endast ett av ämnena svenska och svenska som andraspråk kan ingå i examens- eller studiebeviset. Vidare ska det framgå att om en elev har betyg i både svenska och svenska som andraspråk ska det ämne i vilket eleven har läst högst nivå med godkänt betyg tas med i examens- eller studiebeviset. Bestämmelsen i 8 kap. 22 § gymnasieförordningen ska ändras så att det framgår att endast ett av ämnena svenska och svenska som andraspråk kan ingå i gymnasiebeviset avseende anpassad gymnasieskola. Vidare ska det framgå att om en elev har betyg i både svenska och svenska som andraspråk ska det ämne i vilket Utredningens förslag och bedömningar SOU 2025:9 190 eleven har läst högst nivå med godkänt betyg tas med i gymnasiebeviset avseende anpassad gymnasieskola. Bestämmelserna i 4 kap. 14, 15 a och 15 b §§ förordningen om vuxenutbildning (2011:1108) ska ändras så att det framgår att endast ett av ämnena svenska och svenska som andraspråk kan ingå i examen. Skälen för utredningens förslag Med anledning av riksdagens beslut om att ämnesbetyg ska införas

Salems kommun instämmer i utredningens förslag. Att tydliggöra att endast ett av

ämnena svenska eller svenska som andraspråk ska ingå i examen, i samtliga skolformer enligt förslaget, och att det är det högsta godkända betyget som ska gälla, bidrar till ökad tydlighet och likvärdighet för både elever och skolhuvudmän. Förslaget underlättar administrationen kring examensdokument och minskar risken för dubbelt bedömda kunskaper inom samma språk.

Modersmål

Utredningen belyser modersmålsundervisningens roll i skolan och pekar på variationer i hur ämnet organiseras och genomförs mellan olika huvudmän. Även om inga konkreta författningsförslag lämnas i denna del, är det enligt Salems kommun positivt att frågan uppmärksammas. Modersmålsundervisning är en viktig del av skolans uppdrag att stödja elevers språk- och kunskapsutveckling, särskilt för flerspråkiga elever. Genom att synliggöra skillnader i tillgång, kvalitet och status kan utredningen bidra till en fortsatt diskussion om hur förutsättningarna för modersmålsundervisningen kan stärkas och göras mer likvärdiga i hela landet.

